การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนให้มีวินัย และความรับผิดชอบ ของนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 รายวิชาวัสดุก่อสร้าง แผนกวิชาช่างก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคลพบุรี

โดย

นางสาวดวงกมล คำสอาด

วิทยาลัยเทคนิคลพบุรี

สำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ

บทคัดย่อ

งานวิจัยในชั้นเรียนฉบับนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อเป็นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนให้เป็นผู้มีวินัยและความรับผิดชอบต่อหน้าที่ และการเรียนดีขึ้นของนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาช่างก่อสร้าง ปีการศึกษา 2568 วิทยาลัยเทคนิคลพบุรี โดยมีการเก็บรวบรวมข้อมูล จากการสังเกต การสัมภาษณ์ ข้อมูลด้านการเรียนของแต่ละวิชา และการตอบแบบสอบถามจากนักเรียน การใช้แรงจูงใจเสริมแรง โดยให้คำชมเชยแก่นักเรียน รวมทั้งดูแลด้านการเรียนให้มีความรับผิดชอบ สนใจเรียน และติดตามจากผู้ปกครอง คุณครูที่เข้าสอนแต่ละวิชาทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นต่อการมาเรียนและการเรียนมากขึ้น มี ความเอาใจใส่ต่อการเรียน รับผิดชอบและสนใจเรียนมากขึ้น ทำให้บรรยากาศการเรียนภายในห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีความตั้งใจเรียนมากขึ้น มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ไม่ขาดเรียนหรือมาสายทำงานที่ได้รับมอบหมายและส่งงานตรงกำหนดเวลารู้จักช่วยเหลือซึ่งกันและกันด้วยความเต็มใจ

กิตติกรรมประกาศ

การจัดทำวิจัยฉบับนี้ ได้รับความร่วมมือและความช่วยเหลือเป็นอย่างดีจากคุณครูผู้สอนในระดับชั้น ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง แผนกวิชาช่างก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคลพบุรี ทุกท่าน ขอขอบคุณท่านเจ้าของ เอกสาร บทความ ทฤษฎีและงานวิจัยต่างๆ ตลอดจน ความช่วยเหลือในการค้นคว้าเอกสารอ้างอิง พร้อมทั้งนักเรียนระดับชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 สาขาวิชาช่างก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคลพบุรี

นางสาวดวงกมล คำสอาด

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ	**ก**
กิตกรรมประกาศ	**ข**
สารบัญ	**ค**
บทที่ 1 ความเป็นมาและความสำคัญ	**1**
1.1 ความสำคัญของการศึกษา	1
1.2 วัตถุประสงค์	2
1.3 สมมุติฐานการวิจัย	2
1.4 ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า	2
1.5 ประโยชน์คาดว่าจะได้รับ	2
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ	3
บทที่ 2 เอกสารและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	**4**
2.1 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในการจัดทำงานวิจัย	4
2.2 เจตคติ	9
2.3 องค์ประกอบของเจตคติ	11
2.4 การเกิดเจตคติ	11
2.5 ลักษณะของเจตคติ	13
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า	**15**
3.1 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย	15
3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	16
3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	16
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล	16
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	16
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	**17**
4.1 การวิเคราะห์ข้อมูล	17

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	21
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	**23**
5.1 ความมุ่งหมาย	23
5.2 ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง	23
5.3 เครื่องที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า	23
5.4 วิธีการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล	23
5.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	23
5.6 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล	24
5.7 ข้อเสนอแนะ	25
บรรณานุกรม	**26**

บทที่ 1
บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญ

ปัจจุบันสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงในทุกๆด้านทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคมการเมืองการปกครอง จึงจำเป็นต้องอาศัยองค์ประกอบต่างๆมาเกื้อหนุนกันซึ่งต้องมีการพัฒนาโดยต้องคำนึงถึงทรัพยากรที่มี คุณภาพและสิ่งที่สำคัญที่สุดคือทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพ โดยจะต้องมีคุณสมบัติด้านสมรรถภาพทางร่างกาย และจิตใจที่ดี มีสติปัญญา มีความรู้ความสามารถ มีความอดทน ขยันขันแข็ง ไม่ย่อท้อต่อความยากลำบากกล้าเผชิญปัญหาและอุปสรรคด้วยความมุ่งมั่น ถ้ามนุษย์ทุกคนมีคุณสมบัติดังกล่าวก็จะเป็นผู้มีวินัยในตนเองจะเป็นวัฒนธรรมที่ทุกคนในสังคมต้องปฏิบัติเพราะจะทำให้สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข วินัย จึงเป็นคุณธรรมที่ควรสร้างและปลูกฝังให้ทุกคนใช้เป็นแนวทางสำหรับบังคับพฤติกรรมของตนเอง ทำให้บรรลุตามจุดหมายของชีวิตและประสบความสำเร็จในชีวิตเพราะฉะนั้นครูควรสร้างสรรค์วินัยให้เกิดแก่นักเรียน เมื่อนักเรียนมีวินัย มีความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนจะทำให้สามารถควบคุมพฤติกรรมของตนให้เป็นไปในทางที่ดี จึงควรมีการปลูกฝังให้ยึดถือและปฏิบัติอย่างเคร่งครัด ถ้าหากในสังคมไม่มีการปลูกฝังและพัฒนาเด็กให้มีวินัยและมีคุณภาพแล้วการพัฒนาสังคมและประเทศก็จะเป็นไปอย่างไม่มีประสิทธิภาพจึงควรต้องปลูกฝังวินัยในตนเองให้เป็นพื้นฐานในที่สุดก็จะสามารถพัฒนาประเทศชาติให้มีความก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น ดังนั้นการศึกษาจึงเป็นสิ่งที่สำคัญและมีความจำเป็นอย่างมากในการที่จะพัฒนาให้มนุษย์มีประสิทธิภาพและศักยภาพสูงสุด

จากการเป็นคุณครูสอนนักเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 กลุ่ม 1-2 แผนกวิชาช่างก่อสร้าง วิทยาลัยเทคนิคลพบุรี ซึ่งมีหน้าที่ดูแลนักเรียนด้านพฤติกรรมและการเรียนของนักเรียนทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนพบว่าพฤติกรรมการเรียนของนักเรียนบางคนในห้องเรียนไม่สนใจเรียนขาดความรับผิดชอบและระเบียบวินัยจึงทำให้บรรยากาศการเรียนรู้ไม่เอื้อต่อการเรียนการสอนและมีพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์จึงทำให้เกิดปัญหาในการเรียนรู้จะส่งผลต่อนักเรียนบางคนที่มีผลการเรียนค่อนข้างต่ำ จึงต้องใช้กระบวนการวิจัยมาแก้ปัญหา โดยการนำทฤษฎีการเรียนรู้ ทฤษฎีแรงจูงใจ และทฤษฎีการวางเงื่อนไขมาใช้กับนักเรียนเพื่อเป็นการพัฒนาและปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนและส่งเสริมศักยภาพของนักเรียนให้เกิดการเรียนรู้เต็มศักยภาพและความสามารถขอตนเองซึ่งจะส่งผลให้นักเรียนมีวินัย ความรับผิดชอบในหน้าที่ของตนเอง ให้เกิดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพและมีผลการเรียนดีขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.2.1 เพื่อเป็นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนให้เป็นผู้มีวินัยและความรับผิดชอบต่อหน้าที่

1.2.2 เพื่อการเรียนดีขึ้นของนักเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 กลุ่ม 1-2 แผนกวิชาช่างก่อสร้าง สาขา โยธา วิทยาลัยเทคนิคลพบุรี ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2568

1.3 สมมุติฐานการวิจัย

การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนให้มีวินัยและความรับผิดชอบต่อหน้าที่ของนักเรียนทำให้สามารถพัฒนาศักยภาพด้านพฤติกรรมและการเรียนให้ดีขึ้น

1.4 ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

1.4.1 ประชากร

นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 กลุ่ม 1-2 แผนกวิชาช่างก่อสร้าง ที่ลงทะเบียนในรายวิชา วัสดุก่อสร้างในภาคเรียนที่ ปีการศึกษา 2568 จำนวน 29 คน

1.4.2 ตัวแปรที่ศึกษา

1.4.2.1 ตัวแปรอิสระ คือ พฤติกรรมด้านวินัยและความรับผิดชอบต่อตนเองได้แก่ วินัยในตนเองความรับผิดชอบแรงจูงใจในการเรียน

1.4.2.2 ตัวแปรตาม คือ พฤติกรรมด้านความมีวินัยในตนเอง

1.5 ประโยชน์คาดว่าจะได้รับ

1.5.1 นักศึกษามีพฤติกรรมดีขึ้นระหว่างการจัดการเรียนการสอน ในรายวิชา วัสดดุก่อสร้าง

1.5.2 นักศึกษามีพฤติกรรมระหว่างการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาอื่นๆ ดีมากขึ้น

1.5.3 เพื่อใช้เป็นแนวทางให้ผู้สอนได้ดำเนินการวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาการจัดการเรียนการสอนในหัวข้ออื่นๆต่อไป

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

1.6.1 ความมีวินัยในตนเอง หมายถึง การประพฤติปฏิบัติตามกฎระเบียบและไม่ทำผิดต่อกฎระเบียบในการเป็นนักเรียน

1.6.2 ความรับผิดชอบ หมายถึง ความมุ่งมั่นของนักเรียนที่จะงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จลุล่วงด้วยดี และตั้งใจเรียนอย่างเต็มความสามารถ

1.6.3 แรงจูงใจในการเรียน หมายถึง การแสดงพฤติกรรมเมื่อถูกกระตุ้นจากสิ่งเร้า เช่น คำชมเชย การให้รางวัล ฯลฯ แล้วสามารถประพฤติตนได้บรรลุเป้าหมายโดยการเรียนรู้ของแต่ละคน

บทที่ 2
เอกสารและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

2.1 ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในการจัดทำงานวิจัย มีดังนี้

2.1.1 จิตวิทยาการศึกษา

จิตวิทยาการศึกษามีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษาการสร้างหลักสูตรและการเรียนการสอน โดยคำนึงถึงความแตกต่างของบุคคล นักศึกษาและครูจำเป็นต้องมีความรู้พื้นฐานทางจิตวิทยาการศึกษาเพื่อจะได้เข้าใจพฤติกรรมของผู้เรียนและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนถึงปัญหาต่างๆเกี่ยวกับการเรียน

ความสำคัญของวัตถุประสงค์ของการศึกษาและบทเรียน นักจิตวิทยาการศึกษาได้เน้นความสำคัญของความชัดเจนของการระบุวัตถุประสงค์ของการศึกษาบทเรียนตลอดจนถึงหน่วยการเรียน

นักการศึกษา และครูจะต้องมีความรู้เพราะจะช่วยให้เข้าใจเอกลักษณ์ของผู้เรียนในวัยต่างๆเนื่องจากวัตถุประสงค์จะเป็นตัวกำหนดการจัดการเรียนการสอน ทฤษฎีพัฒนาการ และทฤษฎีบุคลิกภาพ เป็นเรื่องที่ๆโดยเฉพาะวัยอนุบาล วัยเด็ก และวัยรุ่น ซึ่งเป็นวัยที่กำลังศึกษาในโรงเรียน ความแตกต่างระหว่างบุคคลและกลุ่ม นอกจากมีความเข้าใจพัฒนาการของเด็กวัยต่างๆแล้วนักการศึกษา และครูจะต้องเรียนรู้ถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล และกลุ่มทางด้านระดับเชาวน์ปัญญา ความคิดสร้างสรรค์ เพศ สถานะทางเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งนักจิตวิทยา ได้คิดวิธีการวิจัยที่จะช่วยชี้ให้เห็นว่าความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นตัวแปรที่สำคัญในการเลือกวิธีสอน และในการสร้างหลักสูตรที่เหมาะสมทฤษฎีการเรียนรู้นักจิตวิทยาที่ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการเรียนรู้ นอกจากจะสนใจว่าทฤษฎีการเรียนรู้จะช่วยนักเรียนให้เรียนรู้และจดจำอย่างมีประสิทธิภาพได้อย่างไรแล้ว องค์ประกอบเกี่ยวกับตัวของผู้เรียน เช่น แรงจูงใจว่ามีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้อย่างไรความรู้เหล่านี้ก็มีความสำคัญต่อการเรียนการสอน ทฤษฎีการสอน และเทคโนโลยีทางการศึกษา นักจิตวิทยาการศึกษาได้เป็นผู้นำในการบุกเบิกตั้งทฤษฎีการสอนซึ่งมีความสำคัญและมีประโยชน์เท่าเทียมกับทฤษฎีการเรียนรู้ พัฒนาการยังสนใจในการช่วยนักการศึกษาและครูเกี่ยวกับการเรียนการสอน สำหรับเทคโนโลยีในการสอนที่จะช่วยครูได้มากก็ คือ คอมพิวเตอร์ช่วยการสอน หลักการสอนและวิธีสอน นักจิตวิทยาการศึกษาได้เสนอหลักการสอน และวิธีการ สอนตามทฤษฎีทางจิตวิทยาที่แต่ละท่านยึดถือ เช่น หลักการสอน และวิธีสอนตามทัศนะนักจิตวิทยาพฤติกรรม

นิยม ปัญญานิยม และมนุษย์นิยม หลักการวัดผลและประเมินผลการศึกษา ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับเรื่อง ให้นักการศึกษา และครูทราบว่า การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพหรือไม่ หรือผู้เรียนได้สัมฤทธิผลตามวัตถุประสงค์เฉพาะของแต่ละวิชาหรือหน่วยเรียนหรือไม่ เพราะถ้าผู้เรียนมีสัมฤทธิผลสูงก็จะเป็นผลสะท้อนว่าโปรแกรมการศึกษามีประสิทธิภาพและการสร้างบรรยากาศของห้องเรียนพื่อเอื้อการเรียนรู้ และช่วยเสริมสร้างบุคลิกภาพของนักเรียน ความสำคัญของจิตวิทยาการศึกษาต่ออาชีพครูมีความสำคัญในเรื่องต่อไปนี้

1. ช่วยให้ครูรู้จักลักษณะนิสัยของนักเรียนที่ครูต้องสอนโดยทราบหลักพัฒนาการทั้งทางร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม และบุคลิกภาพเป็นส่วนรวม

2. ช่วยให้ครูมีความเข้าใจพัฒนาการทางบุคลิกภาพบางประการของนักเรียน เช่น อัตมโนทัศน์ ว่าเกิดขึ้นได้อย่างไรและเรียนรู้ถึงบทบาทของครูในการที่ช่วยนักเรียนให้มีอัตมโนทัศน์ที่ดีและถูกต้องได้อย่างไร

3. ช่วยครูให้มีความเข้าใจในความแตกต่างระหว่างบุคคลเพื่อจะได้ช่วยนักเรียนเป็นรายบุคคลให้ พัฒนาตามศักยภาพของแต่ละบุคคล

4. ช่วยให้ครูรู้วิธีจัดสภาพแวดล้อมของห้องเรียนให้เหมาะสมแก้วัยและขั้นพัฒนาการของนักเรียน เพื่อจูงใจให้นักเรียนมีความสนใจและมีความที่อยากจะเรียนรู้

5. ช่วยให้ครูทราบถึงตัวแปรต่างๆ ที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ของนักเรียนเช่นแรงจูงใจอัตมโนทัศน์ และการตั้งความคาดหวังของครูที่มีต่อนักเรียน

6. ช่วยครูในการเตรียมการสอนวางแผนการเรียน เพื่อทำให้การสอนมีประสิทธิภาพสามารถช่วย ให้นักเรียนทุกคนเรียนตามศักยภาพของแต่ละบุคคล โดยคำนึงถึงหัวข้อต่อไปนี้

6.1 ช่วยครูเลือกวัตถุประสงค์ของบทเรียน โดยคำนึงถึงลักษณะนิสัยและความแตกต่างระหว่าง บุคคลของนักเรียนที่จะต้องสอนและสามารถที่จะเขียนวัตถุประสงค์ ให้นักเรียนเข้าใจว่าสิ่งคาดหวังให้นักเรียน รู้มีอะไรบ้าง โดยถือว่าวัตถุประสงค์ของบทเรียนคือสิ่งที่จะช่วยให้นักเรียนทราบ เมื่อจบบทเรียนแล้วนักเรียน สามารถทำอะไรได้บ้าง

6.2 ช่วยครูในการเลือกหลักการสอนและวิธีสอนที่เหมาะสม โดยคำนึงลักษณะนิสัยของนักเรียน และวิชาที่สอน และกระบวนการเรียนรู้ของนักเรียน

6.3 ช่วยครูในการประเมินไม่เพียงแต่เฉพาะเวลาครูได้สอนจนจบบทเรียนเท่านั้นแต่ใช้ประเมิน ความพร้อมของนักเรียนก่อนสอน ในระหว่างที่ทำการสอน เพื่อทราบว่านักเรียนมีความก้าวหน้าหรือมีปัญหา ในการเรียนรู้อะไรบ้าง

7. ช่วยครูให้ทราบหลักการและทฤษฎีของการเรียนรู้ที่นัก ได้พิสูจน์แล้วว่าได้ผลดี เช่น การเรียน จากการสังเกตหรือการเลียนแบบ

8. ช่วยครูให้ทราบถึงหลักการสอนและวิธีสอนที่มีประสิทธิภาพรวมทั้งพฤติกรรมของครูที่มีการ สอนอย่างมีประสิทธิภาพว่ามีอะไรบ้าง เช่น การใช้คำถาม การให้แรงเสริม และการทำตนเป็นต้นแบบ

9. ช่วยครูให้ทราบว่านักเรียนที่มีผลการเรียนดีไม่ได้เป็นเพราะระดับเชาวน์ปัญญาเพียงอย่างเดียวแต่มีองค์ประกอบอื่นๆ เช่น แรงจูงใจ ทัศนคติหรืออัตมโนทัศน์ของนักเรียนและความคาดหวังของครูที่มีต่อ นักเรียน

10. ช่วยครูในการปกครองชั้นและการสร้างบรรยากาศของห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้และเสริมสร้างบุคลิกภาพของนักเรียน ครูและนักเรียนมีความรักและไว้วางใจซึ่งกันและกันนักเรียน ต่างก็ช่วยเหลือกันและกันทำให้ห้องเรียนเป็นสถานที่ที่ทุกคนมีความสุขและนักเรียนรักโรงเรียน อยากมาโรงเรียนเนื่องจากการศึกษามีบทบาทสำคัญในการช่วยให้เยาวชนพัฒนาการทั้งทางด้านเชาวน์ปัญญาและ ทางบุคลิกภาพเพื่อช่วยให้เยาวชนมีความสำเร็จในชีวิต ทุกประเทศจึงหาทางส่งเสริมการศึกษาให้มีคุณภาพ มี มาตรฐานความเป็นเลิศ ความรู้เกี่ยวกับจิตวิทยาการศึกษาจึงสำคัญในการช่วยทั้งครูและนักศึกษาผู้มีความรับผิดชอบในการปรับปรุงหลักสูตรและการเรียนการสอน

2.1.2 พัฒนาการจิตวิทยาการศึกษา

จิตวิทยา เป็นศาสตร์ที่มีคนสนใจมาตั้งแต่สมัยกรีกโบราณก่อนคริสต์กาล มีนักปรัชญาชื่อ พลาโต (Plato 427 – 347 ก่อนคริสต์กาล) อริสโตเติล (Aristotle 384 - 322 ก่อนคริสต์กาล) ได้กล่าวถึงธรรมชาติ และพฤติกรรมของมนุษย์ในเชิงปรัชญามากกว่าแนวคิดทางวิทยาศาสตร์ การศึกษาในยุคนั้นเป็นแบบเก้าอี้โต๊ะ กลมหรือเรียกว่า Arm Chair Method เรียกจิตวิทยาในยุคนั้นว่าจิตวิทยายุคเก่าเพราะนักจิตวิทยานั่งศึกษาอยู่ กับโต๊ะทำงาน โดยใช้ความคิดเห็นของตนเองเพียงอย่างเดียวไม่มีการทดลอง ไม่มีการวิเคราะห์ใด ๆ ทั้งสิ้น ต่อมาอริสโตเติลได้สนใจจิตวิทยาได้ทำการศึกษาและได้เขียนตำราเล่มแรกของโลกเป็นตำราที่ว่าด้วยเรื่อง วิญญาณชื่อ De Anima แปลว่า ชีวิต เขากล่าวว่าวิญญาณเป็นต้นเหตุให้คนต้องการเรียนจิตวิทยา คนใน สมัยโบราณจึงศึกษาจิตวิทยาที่เกี่ยวข้องกับวิญญาณ โดยมีความเชื่อว่าวิญญาณจะสิงอยู่ในร่างกายของมนุษย์ขณะมีชีวิตอยู่ เมื่อคนสิ้นชีวิตก็หมายถึงร่างกายปราศจากวิญญาณและวิญญาณออกจากร่างล่องลอยไปชั่วระยะ หนึ่งแล้วอาจจะกลับสู่ร่างกายคืนอีกได้ และเมื่อนั้นคน ๆ นั้นก็จะฟื้นคืนชีพขึ้นมาอีก ชาวกรีดจึงมีการคิดค้นๆ วิธีการป้องกันศพไม่ให้เน่าเปื่อยที่เรียกว่า มัมมี่ เพื่อคอยการกลับมาของวิญญาณ ต่อมาประมาณศตวรรษที่ 11 - 12 ได้เกิดลัทธิความจริง (Realism) เป็นลัทธิที่เชื่อสภาพความเป็นจริงของสิ่งต่าง ๆ และลัทธิความคิด รวบยอด (Conceptualism) ที่กล่าวถึงความคิดที่เกิดหลังจากได้วิเคราะห์พิจารณาสิ่งต่าง ๆ ถี่ถ้วนแล้ว จาก ลัทธิทั้งสองนี้เองทำให้ผู้คนมีความคิดมากขึ้นมีการคิด วิเคราะห์ ไตร่ตรอง จึงเป็นเหตุให้ผู้คนเริ่มหันมาสนใจ ในทางวิทยาศาสตร์ และจึงเริ่มมาสนใจในเรื่องจิตวิทยาในเชิงวิทยาศาสตร์มาก

ขึ้น ในขณะเดียวกันก็ยังสนใจ ศึกษาเรื่องจิตมากขึ้นด้วย รวมทั้งให้ความสนใจศึกษาเกี่ยวกับเรื่องจิตสำนึก (Conscious) อันได้แก่ การมี สมาธิ การมีสติสัมปชัญญะ และเชื่อว่าจะเป็นมนุษย์ได้จะต้องประกอบไปด้วย ร่างกายกับจิตใจ จึงมีคำพูดติด ปากว่า “A Sound mind is in a sound body” จิตที่ผ่องใสอยู่ในร่างกายที่สมบูรณ์ ความสนใจเรื่องจิตจึงมี มากขึ้นตามลำดับ นอกจากนี้ยังเชื่อว่า จิตแบ่งสามารถเป็นส่วนๆ ได้แก่ ความคิด (Idea) จินตนาการ (Imagine) ความจำ (Memory) การรับรู้ (Concept) ส่วนที่สำคัญที่สุดเรียกว่า Faculty of will เป็นส่วนหนึ่ง ของจิตที่สามารถสั่งการเคลื่อนไหวต่าง ๆ ของร่างกายต่อมา Norman L. Mumm มีความสนใจเรื่องจิต เขากล่าวว่า จิตวิทยา คือ การศึกษาเรื่องจิต ในปี ค.ศ. 1590 คำว่า Psychology จึงเป็นที่รู้จักและสนใจของคน ทั่วไป จอห์น ลอค (John Locke ค.ศ. 1632 - 1704) ได้ชื่อว่าเป็น บิดาจิตวิทยาแผนใหม่ เขาเชื่อว่า ความรู้สึกตัว (Conscious) และสิ่งแวดล้อมเป็นตัวที่มีอิทธิพลต่อจิตวิธีการศึกษาทางจิตวิทยา การศึกษาทางจิตวิทยาใช้หลาย ๆ วิธีการมาผสมผสานและทำการ วิเคราะห์บนสมมุติฐาน นักจิตวิทยาจะใช้วิธีการต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ เช่น การตรวจสอบตนเอง การสังเกต การศึกษาบุคคลเป็นรายกรณี การสัมภาษณ์ การทดสอบ ดังจะอธิบายเรียงตามลำดับต่อไปนี้

1. การตรวจสอบตนเอง (Introspection) หมายถึง วิธีการให้บุคคลสำรวจ ตรวจสอบตนเองด้วย การย้อนทบทวนการกระทำและความรู้สึกนึกคิดของตนเองในอดีต ที่ผ่านมา แล้วบอกความรู้สึกออกมา โดย การอธิบายถึงสาเหตุและผลของการกระทำในเรื่องต่าง ๆ เช่น ต้องการทราบว่าทำไมเด็กนักเรียนคนหนึ่งจึง ชอบพูดปดเสมอ ๆ ก็ให้เล่าเหตุหรือเหตุการณ์ในอดีต ที่เป็นสาเหตุให้มีพฤติกรรมเช่นนั้นก็จะทำให้ทราบที่มา ของพฤติกรรมและได้แนวทางในการที่จะช่วยเหลือแก้ไขพฤติกรรมดังกล่าวได้ การตรวจสอบตนเองจะได้รับข้อมูลตรงตามความเป็นจริงและเป็นประโยชน์ เพราะผู้รายงานที่มี ประสบการณ์และอยู่ในเหตุการณ์นั้นจริง ๆ แต่หากผู้รายงานจดจำเหตุการณ์ได้แม่นยำและมีความจริงใจใน การรายงานอย่างซื่อสัตย์ไม่ปิดบังและบิดเบือนความจริงแต่หากผู้รายงานจำเหตุการณ์หรือเรื่องราวไม่ได้ หรือไม่ต้องการรายงานข้อมูลที่แท้จริงให้ทราบก็จะทำให้การตีความหมายของเรื่องราวต่างๆ หรือเหตุการณ์ผิดพลาดไม่ตรงตามข้อเท็จจริง

2. การสังเกต (Observation) หมายถึง การเฝ้าดูพฤติกรรมในสถานการณ์ที่เป็นจริง อย่างมีจุดมุ่งหมาย โดยไม่ให้ผู้ถูกสังเกตรู้ตัว การสังเกตแบ่งเป็น 2 ลักษณะคือ

2.1 การสังเกตอย่างมีแบบแผน (Formal Observation) หมายถึง การสังเกตที่มีการเตรียมการ ล่วงหน้า มีการวางแผน มีกำหนดเวลา สถานการณ์ สถานที่พฤติกรรมและบุคคลที่จะสังเกต ไว้เรียบร้อยเมื่อ ถึงเวลาที่นักจิตวิทยาวางแผนก็จะเริ่มทำการสังเกตพฤติกรรมตามที่กำหนดและผู้สังเกตพฤติกรรมจะจดพฤติกรรมทุกอย่างในช่วงเวลานั้นอย่างตรงไปตรงมา

2.2 การสังเกตอย่างไม่มีแบบแผน (Informal Observation) หมายถึง การสังเกตโดยไม่ต้องมี การเตรียมการล่วงหน้าหรือวางแผนล่วงหน้า แต่สังเกตตามความสะดวกของผู้สังเกตคือจะ

สังเกตช่วงเวลาใดก็ ได้แล้วทำการจดบันทึกพฤติกรรมที่ตนเห็นอย่างตรงไปตรงมาการสังเกตช่วยให้ได้ข้อมูลละเอีย ชัดเจนและตรงไปตรงมา เช่น การสังเกต อารมณ์ ความรู้สึกของบุคคลต่อสถานการณ์ต่าง ๆ จะทำให้เห็นพฤติกรรมได้ชัดเจนกว่าการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการอื่นๆแต่การ สังเกตที่ดีมีคุณภาพมีส่วนประกอบหลายอย่าง เช่น ผู้สังเกตจะต้องมีใจเป็นกลางไม่อคติหรือลำเอียงอย่างหนึ่ง อย่างใดและสังเกตได้ทั่วถึง ครอบคลุม สังเกตหลาย ๆ สถานการณ์หลาย ๆ หรือหลายๆ พฤติกรรม และใช้เวลาในการสังเกต ตลอดจนการจดบันทึกการสังเกตอย่างตรงไปตรงมาและแยกการบันทึกพฤติกรรมจากการ ตีความไม่ปะปนกัน ก็จะทำให้การสังเกตได้ข้อมูลตรงตามความเป็นจริงและนำมาใช้ประโยชน์ตามจุดมุ่งหมาย

3. การศึกษาบุคคลเป็นรายกรณี (Case Study) หมายถึง การศึกษารายละเอียดต่างๆที่สำคัญของบุคคล แต่ ต้องใช้เวลาศึกษาติดต่อกันเป็นระยะเวลาหนึ่ง แล้วรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์พิจารณาตีความเพื่อให้ เข้าใจถึงสาเหตุของพฤติกรรม หรือลักษณะพิเศษที่ผู้ศึกษาต้องการทราบ ทั้งนี้เพื่อจะได้หาทางช่วยเหลือแก้ไข ปรับปรุง ตลอดจนส่งเสริมพฤติกรรมให้เป็นไปในทางสร้างสรรค์ที่สำคัญของบุคคลแต่ต้องใช้เวลาติดต่อกัน เป็นระยะหนึ่ง แล้วรวบรวมข้อมูลมาวิเคราะห์พิจารณาตีความเพื่อให้เข้าใจถึงสาเหตุของพฤติกรรม หรือ ลักษณะพิเศษที่ผู้ศึกษาต้องการทราบ ทั้งนี้ เพื่อจะได้หาทางช่วยเหลือแก้ไข ปรับปรุง ตลอดจนส่งเสริม พฤติกรรมให้เป็นไปในทางสร้างสรรค์

4. การสัมภาษณ์ (Interview) หมายถึง การสนทนากันระหว่างบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป โดยมี จุดมุ่งหมาย ซึ่งการสัมภาษณ์ก็มีหลายจุดมุ่งหมาย เช่น การสัมภาษณ์เพื่อความคุ้นเคย สัมภาษณ์เพื่อคัดเลือก บุคคลเข้าทำงานสัมภาษณ์เพื่อคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษา ตลอดจนสัมภาษณ์เพื่อการแนะแนวและให้คำปรึกษา เป็นต้น แต่ทั้งการสัมภาษณ์ก็เพื่อให้ได้ข้อมูลหรือข้อเท็จจริงต่างๆเพื่อใช้ในการตัดสินใจ

การสัมภาษณ์ที่ดี จำเป็นต้องมีการเตรียมการล่วงหน้า วางแผน กำหนดสถานที่ เวลาและเตรียมหัวข้อหรือคำถามในการสัมภาษณ์ และนอกจากนั้นในขณะสัมภาษณ์ผู้สัมภาษณ์ควรจะใช้เทคนิคอื่นๆ

5. การทดสอบ (Testing) หมายถึง การใช้เครื่องมือที่มีเกณฑ์ในการวัดลักษณะของพฤติกรรมใด พฤติกรรมหนึ่ง หรือหลาย ๆ พฤติกรรม โดยให้ผู้รับการทดสอบเป็นผู้ตอบสนองต่อแบบทดสอบซึ่งอาจเป็น แบบทดสอบภาษาและแบบปฏิบัติการหรือลงมือทำทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับบุคคลนั้นตามจุดมุ่งหมายที่ผู้ ทดสอบวางไว้แบบทดสอบที่นำมาใช้ในการทดสอบหาข้อมูลได้แก่ แบบทดสอบบุคลิกภาพ แบบทดสอบความสนใจ เป็นต้นการทดสอบก็มีสิ่งที่ควรคำนึงถึงเพื่อผลของข้อมูลที่ได้รับ ซึ่งแบบทดสอบที่นำมาใช้ควรเป็น แบบทดสอบที่เชื่อถือได้เป็นมาตรฐาน ตลอดจนการแปรผลได้อย่างถูกต้อง เป็นต้น

6. การทดสอบ (Experiment) หมายถึง วิธีการรวบรวมข้อมูลที่เป็นระบบ มีขั้นตอนและเป็นวิธีการทางวิทยาศาสตร์ ซึ่งมีลำดับขั้นตอนดังนี้ ตั้งปัญหา ตั้งสมมุติฐาน การรวบรวมข้อมูล สมมุติฐาน การแปลความหมายและรายงานผล ตลอดจนการนำผลที่ได้ไปใช้ในการแก้ปัญหาหรือส่งเสริมการทดสอบต่อไป การทดลองจึงเป็นจึงเป็นการจัดสภาพการณ์ขึ้นมาเพื่อดูผลการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเพื่อศึกษาเปรียบเทียบ กลุ่มหรือสถานการณ์ คือ

กลุ่มทดลอง (Experiment Group) คือ กลุ่มที่ได้รับการจัดสภาพการณ์ทดลองเพื่อศึกษาผลที่ปรากฏจากสภาพนั้นเช่นการสอนด้วยเทคนิคระดมพลังสมอง จะทำให้กลุ่มเกิดความคิสร้างสรรค์

กลุ่มควบคุม (Control Group) คือ กลุ่มที่ไม่ได้รับการจัดสภาพการณ์ใดๆทุกอย่างถูก ควบคุมให้คงภาพเดิม ใช้เพื่อเปรียบเทียบกับกลุ่มทดลอง สิ่งที่ผู้ทดลองต้องการศึกษาเรียกว่า ตัวแปร ซึ่งมีตัว แปรอิสระหรือตัวแปรต้น (Independent Variable) และตัวแปรตาม(Dependent Variable)

2.2 เจตคติ

2.2.1 ความหมายของเจตคติ

เจตคติ หมายถึงอะไร ขัตติยา กรรณสูต (2516:2) ให้ความหมายไว้ คือ ความรู้สึกที่คนเรามีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดหรือหลายสิ่งในลักษณะที่เป็นอัตวิสัย (Subjective) อันเป็นพื้นฐานเบื้องต้นหรือการแสดงออกที่เรียกว่า พฤติกรรม

สุชา จันทร์เอม และ สุรางค์ จันทร์เอม (2520:104) ให้ความหมายเจตคติ คือความรู้สึก หรือท่าที ของบุคคลที่มีต่อบุคคล วัตถุสิ่งของ หรือสถานการณ์ต่างๆ ความรู้สึก หรือท่าทีจะเป็นไปในทำนองที่พึงพอใจ หรือไม่พอใจ เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยก็ได้

สงวนศรี วิรัชชัย (2527:61) ให้ความหมายเจตคติ คือสภาพความคิด ความเข้าใจและความรู้สึกเชิง ประเมินที่มีต่อสิ่งต่างๆ วัตถุ สถานการณ์ ความคิด ผู้คน ฯลฯ) ซึ่งทำให้บุคคลมีแนวโน้มที่จะแสดงพฤติกรรม ต่อสิ่งนั้น ในลักษณะเฉพาะตัวตามทิศทางของทัศนคติที่มีอยู่

ชม ภูมิภาค (2516:64) ให้ความหมายเจตคติ คือวิถีทางที่บุคคลเกิดความรู้สึกต่อบางสิ่งบางอย่าง คำ จำกัดความเช่นนี้มิใช่คำจำกัดความเชิงวิชาการมากนักแต่หากเราจะพิจารณาโดยละเอียดแล้วเราก็พอจะมองเห็นความหมายของมันลึกซึ้งชัดเจนพอดู เมื่อพูดว่าคือความรู้สึกต่อสิ่งนั้นก็หมายความว่าเจตคตินั้นมีวัตถุ วัตถุที่เจ คติจะมุ่งตรงต่อนั้นจะเป็นอะไรก็ได้อาจจะเป็นบุคคล สิ่งของ สถานการณ์ นโยบายหรืออื่น ๆ อาจจะเป็นได้ทั้งนามธรรมและรูปธรรม ดังนั้น วัตถุแห่งเจตคตินั้นอาจจะเป็นอะไรก็ได้ที่คนรับรู้หรือคิดถึงความรู้สึกเช่นนี้

อาจจะเป็นในด้านการจูงใจหรืออารมณ์และเช่นเดียวกันแรงจูงใจแบบอื่นๆคือดูได้จากพฤติกรรม ตัวอย่างเช่น เจคติต่อศาสนาหากเป็นเจตคติที่ดีเราจะเกิดความเคารพในวัดเราจะเกิดความรู้สึกว่าศาสนาหรือวัดนั้นจะเป็นสิ่ง จรรโลงความสงบสุข เรายินดีบริจาคทำบุญร่วมกับวัดเราจะพูดได้อีกอย่างหนึ่งว่าเป็นความพร้อมที่จะถูก กระตุ้นด้วยวัตถุการกระทำต่างๆของคนนั้นมักถูกกำหนดด้วยเจตคติที่จะตัดสินใจว่าจะบริจาคเงินแก่วัดสักเท่าใดนั้นย่อมมีปัจจัยต่างๆเข้าเกี่ยวข้อง เช่น ชอบสมภาร รายได้ตนเองดีขึ้นเห็นความสำคัญของวัดเห็นว่าสิ่งที่จะต้องบูรณะมาก

“เจตคติ” คือ สภาพความรู้สึกทางด้านจิตใจที่เกิดจากประสบการณ์และการเรียนรู้ของบุคคลอันเป็น ผลทำให้เกิดมีท่าทีหรือมีความคิด เห็นรู้สึกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งในลักษณะที่ชอบหรือไม่ชอบ เห็นหรือไม่เห็นด้วย เจตคติมี ๒ ประเภทคือ เจตคติทั่วไป เจตคติเฉพาะอย่าง

COLLINS (1970:68) ให้ความหมายเจตคติ คือการที่บุคคลตัดสินในสิ่งต่างๆว่าดี ไม่ดี เห็นด้วยไม่เห็นด้วย ยอมรับได้-ยอมรับไม่ได้

ROKEACH (1970:10) ให้ความหมายเจตคติ คือการผสมผสานหรือจัดระเบียบของความเชื่อที่มีต่อ สิ่งหนึ่งสิ่งใดหรือสถานการณ์หนึ่งสถานการณ์ใด ผลรวมของความเชื่อนี้จะเป็นตัวกำหนดแนวทางของบุคคล ในการที่จะมีปฏิกริยาตอบสนองในลักษณะที่ชอบหรือไม่ชอบ

BELKIN และ HKYDELL (1979:13) ให้ความหมายเจตคติ คือ แนวโน้มที่บุคคลจะตอบสนองในทางที่เป็นความพอใจ ไม่พอใจ ต่อผู้คน เหตุการณ์ และสิ่งต่างๆอย่างสม่ำเสมอและคงที่ดังนั้นอาจสรุปความหมายของเจตคติ คือ ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งใด ๆ

2.3 องค์ประกอบของเจตคติ

องค์ประกอบของเจตคติที่สำคัญ 3 ประการ คือ

1. การรู้ (COGNITION) ประกอบด้วยความเชื่อของบุคคลที่มีต่อเป้าหมาย เจตคติ เช่น ทัศนคติต่อ ลัทธิคอมมิวนิสต์ สิ่งสำคัญขององค์ประกอบนี้ ก็คือ จะประกอบด้วยความเชื่อที่ได้ประเมินค่าแล้วว่าน่าเชื่อถือ หรือไม่น่าเชื่อถือ ดีหรือไม่ดี และยังรวมไปถึงความเชื่อในใจว่าควรจะมีปฏิกริยาตอบโต้อย่างไรต่อเป้าหมาย ทัศนคติจึงจะเหมาะสมที่สุด ดังนั้นการรู้และแนวโน้มพฤติกรรมจึงมีความเกี่ยวข้องและสัมพันธ์อย่างใกล้ชิด

2. ความรู้สึก (FEELING) หมายถึง อารมณ์ที่มีต่อเป้าหมาย เจตคติ นั้น เป้าหมายจะถูกมองด้วย อารมณ์ชอบหรือไม่ชอบ ถูกใจหรือไม่ถูกใจ ส่วนประกอบด้านอารมณ์ ความรู้สึกนี้เองที่ทำให้บุคคลเกิดความ ดื้อดึงยึดมั่น ซึ่งอาจกระตุ้นให้มีปฏิกริยาตอบโต้ได้หากมีสิ่งที่ขัดกับความรู้สึกมากระทบสอดคล้อง

3. แนวโน้มพฤติกรรม (ACTION TENDENCY) หมายถึง ความพร้อมที่จะมีพฤติกรรมที่ กับเจตคติ ถ้าบุคคลมีเจตคติที่ดีต่อเป้าหมาย เขาจะมีความพร้อมที่จะมีพฤติกรรมช่วยเหลือหรือสนับสนุนเป้าหมายนั้น ถ้าบุคคลมีเจตคติในทางลบต่อเป้าหมาย เขาก็จะมีความพร้อมที่จะมีพฤติกรรมทำลาย หรือทำร้าย เป้าหมายนั้นเช่นกัน

2.4 การเกิดเจตคติ และเจตคติเกิดจากอะไร

เจตคติเกิดจากการเรียนรู้ของบุคคลไม่ใช่เป็นสิ่งมีติดตัวมาแต่กำเนิดหากแต่ว่าจะชอบหรือไม่ชอบสิ่งใดต้องภายหลัง เมื่อตนเองได้มีประสบการณ์ในสิ่งนั้นๆแล้ว ดังนั้นจึงพอสรุปได้ว่า เจตคติเกิดขึ้นจากเรื่อง ต่างๆ ดังต่อไปนี้

1. การรวบรวมความคิดอันเกิดจากประสบการณ์หลาย ๆ อย่าง

2. เกิดจากความรู้สึกที่รอยพิมพ์ใจ

3. เกิดจากการเห็นตามคนอื่น

ชม ภูมิภาค (2516:66-67) ได้อธิบายเรื่องการเกิดเจตคติว่าเกิดจากการเรียนรู้และโดยมากก็เป็นการ เรียนรู้ทางสังคม(Social learning) ดังนั้นปัจจัยที่ทำให้เกิดเจตคติจึงมีหลายประการเช่น

1. ประสบการณ์เฉพาะ เมื่อคนเราได้รับประสบการณ์ต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งอาจจะมีลักษณะในรูปแบบ ที่ผู้ได้รับรู้สึกว่าได้รางวัลหรือถูกลงโทษ ประสบการณ์ที่ผู้รู้สึกเกิดความพึงพอใจย่อมจะทำให้เกิดเจตคติที่ดีต่อสิ่งนั้นแต่ถ้าเป็นประสบการณ์ที่ไม่เป็นที่พึงพอใจก็ย่อมจะเกิดเจตคติที่ไม่ดี

2. การสอน การสอนนั้นอาจจะเป็นทั้งแบบที่เป็นแบบแผนหรือไม่เป็นแบบแผนก็ได้ซึ่งเราได้รับ จากคนอื่น องค์การที่ทำหน้าที่สอนเรามีมากมายอาทิเช่น บ้าน วัด โรงเรียน สื่อมวลชนต่าง ๆ เรามักจะได้รับ เจตคติที่สังคมมีอยู่และนำมาขยายตามประสบการณ์ของเรา การสอนที่ไม่เป็นแบบแผนนั้นส่วนใหญ่เริ่มจาก ครอบครัวตั้งแต่เด็ก ดึก ๆ มาแล้ว พ่อแม่พี่น้องมักจะบอกเราว่าสิ่งนั้นไม่ดี สิ่งนี้ไม่ดีหรือใครควรทำอะไร ควา

มสำคัญอย่างไร การสอนส่วนมากเป็นแบบยัดทะนานและมักได้ผลดีเสียด้วยในรูปแบบการปลูกฝังเจตคติ

3. ตัวอย่าง (Model) เจตคติบางอย่างเกิดขึ้นจากการเลียนแบบในสถานการณ์ต่าง ๆ เราเห็นคนอื่น ประพฤติ เราเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมคนอื่นออกมาเป็นรูปของเจตคติถ้าเรายอมรับนับถือหรือเคารพคนๆนั้นเราก็มักยอมรับความคิดของเขาตามที่เราเข้าใจ เช่น เด็กชายแดงเห็นบิดาดูรายการกีฬาทางโทรทัศน์ประจำเขาก็จะแปลความหมายว่า กีฬานั้นเป็นเรื่องน่าสนใจและจะต้องดูหรือถ้าเขา

เห็นพ่อแม่ระมัดระวังต่อชุดรับแขกในบ้านมากกว่าของที่อยู่ในสนามหญ้าหลังบ้านเขาก็จะเกิดความรู้สึกว่าของในบ้านต้องระวังรักษาเป็นพิเศษ ซึ่งการเรียนรู้เช่นนี้พ่อไม่ไม่จำเป็นต้องพูดว่าอะไรเลย เด็กจะเฝ้าสังเกตการณ์ปฏิบัติของพ่อแม่ต่อบุคคลอื่นอย่างถี่ถ้วน จะเรียนรู้ว่าใครควรคบใครควรนับถือ ใครไม่ควรนับถือ

4. ปัจจัยที่เกี่ยวกับสถาบัน ปัจจัยทางสถาบันมีอยู่เป็นอันมากที่มีส่วนสร้างสนับสนุนเจตคติของเรา ตัวอย่างเช่น การปฏิบัติตนในวัด ในโบสถ์ การแต่งกายของคนในสถานการณ์ทางสังคมต่าง ๆ เป็นสิ่งให้แนวเจตคติของคนเราเป็นอันมาก

สภาวะที่มีผลต่อการก่อเกิดของเจตคตินั้นมีหลายอย่าง อาทิเช่น ประการแรก ขึ้นอยู่กับการที่เรา คิดว่าเราเป็นพวกเดียวกัน (identification) เด็กที่ยอมรับว่าตนเองเป็นพวกเดียวกับพ่อแม่ย่อมจะรับเจตคติของ พ่อแม่ง่ายขึ้น หรือที่โรงเรียนหากเด็กถือว่าครูเป็นพวกเดียวกับตนเด็กย่อมจะรับความเชื่อถือหรือเจตคติของครู

ประการที่สอง ขึ้นอยู่กับว่า เจตคตินั้นคนอื่นๆเป็นจำนวนมากเชื่ออย่างนั้นหรือคิดอย่างนั้น (uniformity) การที่เราจะมีเจตคติเข้ากลมเกลียวเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันได้นั้นอาจจะมีสาเหตุอื่นอีก เช่นโอกาส ที่จะได้รับเจตคติแตกต่างไปนั้นไม่มีประการหนึ่งอีกประการหนึ่งหากไม่เห็นด้วยกับส่วนใหญ่เราเกิดความรู้สึก ว่าส่วนใหญ่ปฏิเสธเรา นอกจากนี้ประการที่สามการที่เรามีเจตคติตรงกับคนอื่นทำให้เราพูดติดต่อกับคนอื่น เข้าใจ เมื่อเราเจริญเติบโตจากเด็กเป็นผู้ใหญ่นั้นแน่ที่สุดที่เราจะพบความแตกต่างของเจตคติมากมาย ในบ้านนั้นนับว่าเป็นแหล่งเกิดเจตคติตรงกันที่สุด แต่พอมีเพื่อนฝูงเราจะเห็นว่าเจตคติของเพื่อนฝูงและของพ่อแม่ของเขาแตกต่างกันบ้าง ในโรงเรียนโดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับการศึกษาชั้นสูงเราจะพบความแตกต่างของเจตคติ มากมาย ดังนั้นเราจะเห็นได้ว่าเจตคติแรกๆที่เราได้รับนั้นค่อนข้างจะคงทนถาวร เจตคตินั้นจะสามารถนำไปใช้ กับสถานการณ์ใหม่ที่คล้ายกัน เช่น คนที่มีพ่อดุดันเข้มงวดเขาจะเกิดความมุ่งร้ายต่อพ่อ อาจจะคิดว่า ผู้บังคับบัญชานั้นดุดันเข้มงวดและเกิดความรู้สึกมุ่งร้ายต่อผู้บังคับบัญชาก็ได้ หรือคนงานที่ไม่ชอบหัวหน้างาน อาจจะนำความไม่ชอบนั้นไปใช้ต่อบริษัทหรือเกลียดบริษัทไปด้วย

2.5 ลักษณะของเจตคติ

ทิตยา สุวรรรณชฎ (2520:602-603) กล่าวถึงลักษณะสำคัญของเจตคติ 4 ประการ คือ

1. เจตคติ เป็นสภาวะก่อนที่พฤติกรรมโต้ตอบ (PREDISPOSITION TO RESPOND) ต่อเหตุการณ์หรือสิ่งใดสิ่งหนึ่งโดยเฉพาะหรือจะเรียกว่าสภาวะพร้อมที่จะมีพฤติกรรมจริง

2. เจตคติ จะมีความคงตัวอยู่ในช่วงระยะเวลา (PERSISTENCE OVERTIME) แต่มิได้หมายความ ว่าจะไม่มีการเปลี่ยนแปลง

3. เจตคติ เป็นตัวแปรหนึ่งนำไปสู่ความสอดคล้องระหว่างพฤติกรรม ความรู้สึกนึกคิดไม่ว่าจะเป็นการแสดงออกโดยวาจา หรือการแสดงความรู้สึก ตลอดจนการที่จะต้องเผชิญหรือหลีกเลี่ยงต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

4. เจตคติ มีคุณสมบัติของแรงจูงใจ ในอันที่จะทำให้บุคคลประเมินผล หรือเลือกสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่ง หมายความต่อไปถึงการกำหนดทิศทางของพฤติกรรมจริงด้วย

เจตคตินับว่าเป็นส่วนประกอบที่สำคัญในการทำงานอย่างหนึ่ง นอกจากความพร้อมและการจูงใจ บุคคลที่มีเจตคติที่ดีต่อการทำงานจะช่วยให้ทำงานได้ผลทั้งนี้เพราะเจตคติเป็นต้นกำเนิดของความคิดและการแสดงการกระทำออกมานั่นเอง

กล่าวโดยสรุป เจตคติ เป็นลักษณะทางจิตของบุคคลที่เป็นแรงขับแรงจูงใจของบุคคล แสดงพฤติกรรมที่จะแสดงออกไปในทางต่อต้านหรือสนับสนุนต่อสิ่งนั้นหรือสถานการณ์นั้น ถ้าทราบทัศนคติของบุคคลใดที่สามารถทำนายพฤติกรรมของบุคคลนั้นได้ โดยปกติคนเรามักแสดงพฤติกรรมในทิศทางที่สอดคล้องกับทัศนคติที่มีอยู่อย่างไรก็ดีเจตคติเมื่อเกิดขึ้นแล้วอาจจะมีลักษณะที่ค่อนข้างถาวรและคงทน ความรังเกียจที่เรียนรู้ในวัยเด็กอาจจะคงอยู่ต่อไปจนชั่วชีวิตเจตคติทางการเมือง ศาสนาและอื่นๆมักจะมีความคงทนเป็นอันมาก

สาเหตุที่ทำให้เจตคติบางอย่างมีความคงทนอาจมีสาเหตุดังต่อไป

1. เนื่องจากเจตคตินั้นเป็นแนวทางปรับตัวได้อย่างพอเพียงคือตราบใดที่สถานการณ์นั้นยังสามารถจะใช้เจตคติเช่นนั้นในการปรับตัวอยู่เจตคตินั้น ก็จะยังคงไม่เปลี่ยนแต่เนื่องจากไม่สามารถที่จะใช้ได้เนื่องจาก สถานการณ์ได้เปลี่ยนแปลงไปแล้วเจตคตินั้นก็มักจะเปลี่ยนแปลงไป เช่น ในสหรัฐอเมริกาคนส่วนใหญ่มักจะ คัดค้านการช่วยเหลือของรัฐบาลอย่างรุนแรง แต่พอเกิดเศรษฐกิจตกต่ำอย่างรุนแรงก็อาจจะรับความช่วยเหลือของรัฐบาลมากขึ้น

2. เหตุที่เจตคติไม่เปลี่ยนแปลงง่ายๆก็เพราะว่าผู้มีเตคตินั้นจะไม่ยอมรับรู้สิ่งยกเว้นใด ๆ เหตุการณ์ เช่นนี้เรียกว่า Selective perception เช่น คนที่เกลียดผิว เกิดความคิดว่าพวกยิวนี้ขี้เหนียวเอารัดเอาเปรียบต่อมา มีผิวมาอยู่บ้านใกล้ ๆ ทั้ง ๆ ที่ผิวคนนั้นแสนจะดีเป็นกันเองให้ความช่วยเหลือเราดีเจตคติของเรามีอยู่เดิมจะไม่ ๆ ยอมรับรู้ความดีของผิวเช่นนั้น ดังนั้นเจตคติจึงไม่เปลี่ยน

3. สาเหตุอีกอย่างหนึ่งคือ ความภักดีต่อหมู่กลุ่มที่เราเป็นสมาชิกคนเราไม่อยากได้ชื่อว่าทรยศต่อ พวก ตัวอย่างเช่น หญิงสาวถูกอบรมมาในครอบครัวซึ่งเคร่ง ไม่ยอมให้เล่นการพนัน สูบบุหรี่เพราะการกระทำ เช่นนั้นครอบครัวถือว่าเป็นการกระทำมิใช่วิสัยสตรีที่ดี ที่จะพึงกระทำต่อมาแม้ว่าจะมีโอกาสที่จะกระทำได้แต่ไม่ทำเพราะเห็นว่าขัดต่อเจตคติของพ่อแม่ที่เคยสั่งสอนไว้

4. ความต้องการป้องกันตนเอง บุคคลที่ไม่ยอมเปลี่ยนเจตคติที่เขามีอยู่เดิมนั้นอาจเนื่องจากเหตุผล ว่าหากเขาเปลี่ยนแปลงแล้วจะทำให้คนอื่นเห็นว่าเขาอ่อนแอ เช่น คนขายของเสนอวิธีการขายใหญ่ให้หัวหน้าหัวหน้าเห็นว่าดีเหมือนกันแต่ไม่ยอมรับเพราะเห็นว่าเป็นเรื่องที่ทำให้คนอื่นเห็นหัวหน้าไม่มีความสามารถ

5. การได้รับการสนับสนุนจากสังคมนั้นคือการที่เราเชื่ออย่างนั้นมีเจตคติอยู่อย่างนั้นเรายังได้รับการสนับสนุนกับคนที่มีความเชื่ออย่างเดียวกับเราอยู่

บทที่ 3
วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนให้เป็นผู้มีวินัย และความรับผิดชอบต่อหน้าที่ และการเรียนดีขึ้นของนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 กลุ่ม 1-2 ในรายวิชางานโยธา แผนกวิชาช่างก่อสร้าง สาขา โยธาวิทยาลัยเทคนิคลพบุรี ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัย ตามลำดับดังนี้

3.1 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

3.1.1 ศึกษาหลักการทฤษฎีจิตวิทยาการศึกษา เจตคติ ทฤษฎีแรงจูงใจ ทฤษฎีการเรียนรู้แบบวางเงื่อนไข แบบแบบการกระทำของสกินเนอร์ ลักษณะด้านวินัยในห้องเรียน ความขยันอดทนและความรับผิดชอบ

3.1.2 กำหนดความคิดในการวิจัย เพื่อทำการศึกษาความมีวินัยในตนเองควารับผิดชอบ

3.1.3 กำหนดวัตถุประสงค์

3.1.4. กำหนดกลุ่มประชากร ในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดกลุ่มประชากร คือ นักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 กลุ่ม 1-2 แผนกวิชาช่างก่อสร้าง สาขา โยธาจำนวน 29 คน

3.1.5. สร้างเครื่องมือการวิจัย โดยผู้วิจัยศึกษาจากหลักการ ทฤษฎี แนวคิด วัตถุประสงค์เพื่อจำแนกว่าควรสร้างเครื่องมือวัดด้านใดบ้างให้เหมาะสมกับสภาพของนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 กลุ่ม 1-2 แผนกวิชาช่างก่อสร้าง สาขา โยธาจำนวน 29 คนที่นำมาทำการวิจัยในครั้งนี้

3.1.6. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยนำได้ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตัวเองโดยการสังเกต ให้นักเรียน กลุ่มตัวอย่างได้ตอบแบบสอบถาม

3.1.7. การสรุปผลการวิจัยและนำเสนอผลการวิจัย โดยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ข้อมูลและเขียน สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

3.2 ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง

ประชากร / กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 กลุ่ม 1-2 แผนกวิชาช่างก่อสร้าง สาขา โยธาวิทยาลัยเทคนิคลพบุรี จำนวน 29 คน

3.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

ในการทำวิจัยครั้งนี้ เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสังเกตแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ใช้การสังเกต และนำเครื่องมือที่สร้างขึ้นให้นักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 กลุ่ม 1-2 แผนกวิชาช่างก่อสร้าง สาขา โยธาวิทยาลัยเทคนิคลพบุรี จำนวน 29 คน ได้ตอบแบบสอบถาม และเก็บข้อมูลด้วยตนเอง

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลทั่วไปจากแบบสอบถาม แบสังเกต วิเคราะห์โดยการหาค่าร้อยละ

$$\frac{\text{จำนวนที่หา}}{\text{จำนวนเต็ม}} \times 100$$

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนให้เป็นผู้มีวินัยและความรับผิดชอบต่อหน้าที่และการเรียนดีขึ้นของนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 กลุ่ม 1-2 แผนกวิชาช่างก่อสร้าง สาขา โยธาวิทยาลัยเทคนิคลพบุรี จำนวน 29 คนปรากฏว่าได้รับความร่วมมือจากนักเรียนเป็นอย่างดีจึงทำให้นักเรียนมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม สามารถตอบสนองต่อตัวนักเรียนเอง ทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมการเรียนที่ดีขึ้นมีวินัยในตนเอง และมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายและการเรียนดีขึ้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูล
2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้การดำเนินการติดตามข้อมูลด้วยตัวเองโดย การสังเกตการสัมภาษณ์ ให้นักเรียนตอบแบบสอบถาม และมีการติดตามดูแลพฤติกรรม และการเรียนของนักเรียนอย่างใกล้ชิด ดังนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษา และสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 กลุ่ม 1-2 แผนกวิชาช่างก่อสร้าง สาขา โยธาวิทยาลัยเทคนิคลพบุรี จำนวน 29 คน โดย การสังเกตพฤติกรรมและการเรียนของนักเรียนในชั่วโมง ขณะที่ทำการสอน และสอบถามจากครูแต่ละ วิชาที่ทำการสอน ซึ่งพบว่ามีนักเรียนที่มีปัญหาด้านพฤติกรรมการเรียน ขาดวินัย และความรับผิดชอบ เช่น ไม่ สนใจเรียน ไม่ส่งงานตามกำหนดเวลา บางครั้งไม่มาเรียน มีการจดบันทึก และติดตามนักเรียนเป็นรายกรณี โดยการว่ากล่าวตักเตือน และมีการบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษรและมีการให้นักเรียนตอบแบบสอบถาม สรุปได้ ดังนี้

ตาราง 1 แสดงความมีวินัย ความรับผิดชอบและความสนใจการเรียน ของนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 กลุ่ม 1-2 (ครั้งที่ 1)

ข้อ	รายการ	ทำเป็นประจำ	ทำเป็นบางครั้ง	ไม่เคยทำ
1	นักเรียนมักนำงานวิชาอื่นมาทำ ขณะที่กำลังเรียนวิชาหนึ่ง	76.74	13.96	9.30
2	นักเรียนพูดคุยและเล่นกับเพื่อนในขณะที่ครูสอน	69.77	25.58	4.65
3	นักเรียนส่งงานและการบ้านตรงเวลาที่ครูกำหนด	72.09	18.60	9.31
4	นักเรียนนอนหลับในห้องเรียนขณะชั่วโมงเรียน	58.14	25.58	16.28
5	นักเรียนไม่ทำการบ้านและลอกการบ้านเพื่อน	74.42	16.28	9.30
6	นักเรียนทำผิดจะพยายามแก้ไขโดยไม่ท้อแท้	41.86	44.19	13.95
7	นักเรียนมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย	46.51	46.51	6.98
8	นักเรียนมาเรียนตรงเวลาและตั้งใจเรียน	44.19	51.16	4.65
9	นักเรียนใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์โดยการอ่านหนังสือ	41.89	46.57	11.54

จากแบบสอบถามนักเรียนเกี่ยวกับความมีวินัยและความรับผิดชอบในห้องเรียน (ครั้งที่ 1) สรุปได้ดังนี้

นักเรียนพูดคุยและเล่นกับเพื่อนในขณะที่ครูสอน นักเรียนที่ทำเป็นประจำมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 76.74

นักเรียนส่งงานและการบ้านตรงเวลาที่ครูกำหนด นักเรียนที่ทำเป็นประจำมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 69.77

นักเรียนนอนหลับในห้องเรียนขณะชั่วโมงเรียน นักเรียนที่ทำเป็นประจำมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 58.14

นักเรียนไม่ทำการบ้านและลอกการบ้านเพื่อน นักเรียนที่ทำเป็นประจำมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 74.42

นักเรียนทำผิดจะพยายามแก้ไขโดยไม่ท้อแท้นักเรียนที่ทำบางครั้งมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 41.81

นักเรียนมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย นักเรียนที่ทำเป็นประจำและทำเป็นบางครั้ง มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 46.51

นักเรียนมาเรียนตรงเวลาและตั้งใจเรียน นักเรียนที่ทำบางครั้ง มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 44.19

นักเรียนใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์โดยการอ่านหนังสือ นักเรียนที่ทำบางครั้งมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 41.89

หลังจากที่ผู้วิจัยได้ทำการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนและได้ใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับความมีวินัย ความรับผิดชอบ และความสนใจการเรียน โดยให้นักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 กลุ่ม 1-2 แผนกวิชาช่างก่อสร้าง สาขา โยธาวิทยาลัยเทคนิคลพบุรี จำนวน 29 คน ตอบแบบสอบถามด้วยความจริงแล้วนำมาสรุปโดยใช้ค่าร้อยละในการวิเคราะห์ผลการวิจัย (จากแบบสรุปผลการตอบแบบสอบถาม) และประกอบกับผลการเรียนของภาคเรียนที่ 1 ทำให้ผู้วิจัยได้ทำการสังเกตนักเรียนที่มี พฤติกรรมในลักษณะดังกล่าวและมีผลการเรียนค่อนข้างต่ำ ซึ่งผู้วิจัยจะทำการวิจัยเพื่อเป็น ปรับเปลี่ยนด้านพฤติกรรมให้นักเรียนในห้องเรียนมีวินัย และความรับผิดชอบตั้งใจเรียนจึงได้ดำเนินการ โดยให้แต่ละคนร่วมกันแสดงความคิดเห็น และร่วมกันสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ภายในห้องเรียนให้เอื้อต่อการเรียนการสอนโดยการวางเงื่อนไขกันภายในห้องเรียนสร้างแรงจูงใจ และสร้างความตระหนักให้นักเรียนเห็นถึงผลของการไม่มีวินัยขาดความรับผิดชอบ และไม่ตั้งใจเรียน โดยได้ดำเนินการ ดังนี้

ให้นักเรียนแต่ละคนเขียนคำมั่นสัญญา

- ขอความร่วมมือจากผู้ปกครองร่วมกันดูแลพฤติกรรมและการเรียนของนักเรียนให้ผู้ปกครองแจ้งพฤติกรรมของนักเรียนขณะอยู่บ้าน เมื่อนักเรียนขาดเรียนหรือมาสายให้ครูทราบและครูก็มีการติดตามนักเรียนร่วมกันในแต่ละวิชาขอความร่วมมือจากครูที่ทำการสอนทุกท่านให้ข้อมูลด้านพฤติกรรมของนักเรียนขณะเรียน

- ขอความร่วมมือกับเพื่อนภายในห้องเรียน โดยการจัดเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 5 คน โดยครูจะคัดเลือก นักเรียนที่มีความรับผิดชอบ ตั้งใจเรียนและมีผลการเรียนค่อนข้างดี เป็นหัวหน้ากลุ่มเพื่อเป็นพี่เลี้ยงภายใน กลุ่ม และให้นักเรียนที่เหลือเข้ารวมกลุ่มกันเองตามความสมัครใจให้ครบจำนวนตามที่กำหนดหลังจากนั้นให้ แต่ละกลุ่มเขียนคำมั่นสัญญาร่วมกัน และร่วมกันวางแผนการศึกษาต่อระดับมหาวิทยาลัย ซึ่งนักเรียนที่ได้ การแต่งตั้งให้เป็นหัวหน้ากลุ่มจะดำเนินการแต่งตั้งกรรมการแต่ละด้านร่วมกันดูแลภายในกลุ่ม เช่น ดูแลเกี่ยวกับพฤติกรรมการขาดเรียน มาสาย การเรียนฯลฯนักเรียนจะเข้ากลุ่มร่วมกันทำงานและเป็นพี่เลี้ยงคอยให้คำปรึกษาช่วยเหลือกรณีไม่เข้าใจบทเรียนอ่านหนังสือและทำงานแต่ละวิชาได้สำเร็จ ผู้วิจัยได้ติดตามดูแลและสังเกตนักเรียนเป็นระยะๆ และในกรณีที่นักเรียนมีปัญหาไม่ว่าจะเป็นปัญหาด้านพฤติกรรมและการเรียนหัวหน้ากลุ่มแต่ละกลุ่มจะรายงานครู

และร่วมกันแก้ปัญหาทั้งด้านการมาเรียนถ้ามีนักเรียนขาดเรียนภายในกลุ่มจะแจ้งให้ครูทราบและมีการติดตามให้มาเรียนและชี้ให้นักเรียน ความสำคัญของการเรียน ต้องมีวินัย และความรับผิดชอบต่อหน้าที่ทำให้บรรยากาศการเรียนรู้ภายในห้องเรียน ดีขึ้น รู้จักเสียสละ มีความสามัคคีและช่วยเหลือซึ่งกันและกันภายในห้องเรียนมีการจัดกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน เช่น ร่วมกันทำความสะอาดห้องเรียนนอกเหนือจากเวรทำความสะอาดประจำวันแล้ว แข่งขัน กีฬาภายในห้องเรียน นอกจากนี้มีการจัดให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมรักการอ่าน การรู้จักการออมโดยในแต่ละสัปดาห์จะมีการให้นักเรียนนำเงินที่เหลือมาฝากเงินกับธนาคารโรงเรียนทั้งนี้เพื่อเป็นฝึกให้นักเรียนมีความรับผิดชอบและรู้จักประหยัดตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

ผู้วิจัยได้สังเกตพบว่า พฤติกรรมของนักเรียนภายในห้องหลังจากมีการแบ่งกลุ่มเป็นกลุ่มย่อยๆ แล้วให้เพื่อนคอยเป็นพี่เลี้ยงแนะนำเพื่อนไม่ว่าจะเป็นด้านพฤติกรรมและการเรียนทำให้มีบรรยากาศที่เอื้อต่อการ เรียนการสอนมากขึ้น เมื่อนำนักเรียนมาร่วมกันทำกิจกรรมของวิทยาลัย พบว่านักเรียนมีความกระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรม และเอาใจใส่ต่อการเรียนมากขึ้นขณะเข้าแถวก็มีความเป็นระเบียบและมีวินัยมากขึ้นตามลำดับ เมื่อแต่ละวิชาทำการสอบก็จะพบว่า นักเรียนจะเข้ากลุ่มร่วมกันอ่านหนังสือและมีการซักถามบทเรียนที่ไม่เข้าใจเพื่อนที่เข้าใจก็จะอธิบายให้กับเพื่อนที่ไม่เข้าใจบทเรียนทำให้ได้คะแนนดีขึ้นครูก็ให้คำชมเชยและให้กำลังใจนักเรียนเพื่อที่จะได้มีกำลังใจทำต่อไปรู้จักหน้าที่และมีความรับผิดชอบมากขึ้นทำให้นักเรียนเห็นความสำคัญของตัวเองสนใจเรียนมากขึ้นมีการซักถามเกี่ยวกับบทเรียนกับครูให้อธิบายให้เข้าใจโดยดูจากพฤติกรรมการเรียนการส่งงานตรงกำหนดเวลา และได้รับคำชมเชยจากครูแต่ละวิชาที่ทำการสอนโดยภาพร่วมของนักเรียนในห้องปฏิบัติตามกฎระเบียบของโรงเรียน ตั้งใจเรียน ชวยเหลือซึ่งกันและกันมากขึ้นมีน้ำใจรู้จักเสียสละ มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการมาเรียนให้มาทันเรียนหลังจากผู้วิจัยเห็นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้นักเรียนเป็นผู้มีวินัยมีความรับผิดชอบต่อการเรียนและมีบรรยากาศภายในห้องเรียนดีขึ้นรูก็มีการพูดคุยและร่วมกันประเมินผลการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของ แต่ละคนโดยการสัมภาษณ์และให้นักเรียนแต่ละคนตอบแบบสอบถามชุดเดิมอีกครั้ง แล้วนำมาสรุปเปรียบเทียบกับการตอบแบบสอบถามครั้งแรก พบว่านักเรียนมีความรัก สามัคคีในหมู่คณะ มีความรับผิดชอบ มาเรียนเป็นประจำ ตั้งใจเรียนและทำงานที่ได้รับมอบหมาย มีผลการเรียนดีขึ้น ทำให้เกิดความภาคภูมิใจในตนเอง

4.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสังเกต การสัมภาษณ์ ข้อมูลด้านการเรียนของแต่ละวิชาการตอบ แบบสอบถามจากนักเรียนและจากการใช้แรงจูงใจเสริมแรงโดยให้คำชมเชยแก่นักเรียนรวมทั้งดูแลด้านการเรียนให้มีความรับผิดชอบ สนใจเรียน และติดตามจากผู้ปกครองคุณครูที่เข้าสอนแต่ละวิชาปรากฏว่า นักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 กลุ่ม 1-2 แผนกวิชาช่างก่อสร้าง สาขาโยธาวิทยาลัยเทคนิคลพบุรี มีความเอาใจใส่ต่อการเรียนรับผิดชอบ และสนใจเรียนมากขึ้น โดยสังเกตจากบรรยากาศการเรียนภายในห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นต่อการมาเรียนและการเรียน มีความตั้งใจเรียนมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ไม่ขาดเรียนหรือมาสายทำงานที่ได้รับมอบหมายและส่งงานตรงกำหนดเวลารู้จักช่วยเหลือซึ่งกันและกันด้วยความ เต็มใจ ยังส่งผลทำให้ผลการเรียนมีวินัยความรับผิดชอบและความสนใจการเรียนของนักเรียน โดยสรุปจากผลการเปรียบเทียบจากการตอบแบบสอบถาม ดังนี้

ตาราง 2 แสดงความมีวินัย ความรับผิดชอบและความสนใจการเรียน ของนักเรียนชั้ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 กลุ่ม 1-2 (ครั้งที่ 2)

ข้อ	รายการ	ทำเป็นประจำ	ทำเป็นบางครั้ง	ไม่เคยทำ
1	นักเรียนมักนำงานวิชาอื่นมาทำ ขณะที่กำลังเรียนวิชาหนึ่ง	9.30	37.21	53.49
2	นักเรียนพูดคุยและเล่นกับเพื่อนในขณะที่ครูสอน	13.95	46.51	39.54
3	นักเรียนส่งงานและการบ้านตรงเวลาที่ครูกำหนด	77.42	20.93	1.65
4	นักเรียนนอนหลับในห้องเรียนขณะชั่วโมงเรียน	0.00	4.65	95.35
5	นักเรียนไม่ทำการบ้านและลอกการบ้านเพื่อน	2.89	20.59	76.59
6	นักเรียนทำผิดจะพยายามแก้ไขโดยไม่ท้อแท้	90.69	9.31	0.00
7	นักเรียนมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย	93.03	6.97	0.00
8	นักเรียนมาเรียนตรงเวลาและตั้งใจเรียน	90.70	9.30	0.00
9	นักเรียนใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์โดยการอ่านหนังสือ	79.06	20.94	0.00

จากแบบสอบถามนักเรียนเกี่ยวกับความมีวินัยและความรับผิดชอบในห้องเรียน (ครั้งที่ 2) สรุปได้ดังนี้

นักเรียนพูดคุยและเล่นกับเพื่อนในขณะที่ครูสอน นักเรียนที่ทำเป็นประจำมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 13.95

นักเรียนส่งงานและการบ้านตรงเวลาที่ครูกำหนด นักเรียนที่ทำเป็นประจำมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 77.42

นักเรียนนอนหลับในห้องเรียนขณะชั่วโมงเรียน นักเรียนที่ทำเป็นประจำมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 0.00

นักเรียนไม่ทำการบ้านและลอกการบ้านเพื่อน นักเรียนที่ทำเป็นประจำมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 2.89

นักเรียนทำผิดจะพยายามแก้ไขโดยไม่ท้อแท้นักเรียนที่ทำบางครั้งมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 90.69

นักเรียนมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย นักเรียนที่ทำเป็นประจำและทำเป็นบางครั้งมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 93.03

นักเรียนมาเรียนตรงเวลาและตั้งใจเรียน นักเรียนที่ทำบางครั้ง มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 90.70

นักเรียนใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์โดยการอ่านหนังสือ นักเรียนที่ทำบางครั้งมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 79.06

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

5.1 ความมุ่งหมาย

เพื่อเป็นการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนให้เป็นผู้มีวินัยและความรับผิดชอบต่อหน้าที่และการเรียนดีขึ้นของนักเรียนชั้น

5.2 ประชากร/กลุ่มตัวอย่าง

ประชากร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้เป็นนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพ ชั้นปีที่ 1 กลุ่ม 1-2แผนกวิชาช่างก่อสร้าง สาขา โยธาวิทยาลัยเทคนิคลพบุรี จำนวน 29 คน

5.3 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า คือ การสังเกต และการสัมภาษณ์การพูดคุยการใช้คำมั่นสัญญาและทฤษฎีเสริมแรง

5.4 วิธีการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการทำวิจัยครั้งนี้ เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสังเกต แบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง

5.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยใช้ค่าร้อยละในการวิเคราะห์ข้อมูล

5.6 สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสังเกตข้อมูลด้านการเรียนของแต่ละวิชา และการตอบแบบสอบถามจากนักเรียน การใช้แรงจูงใจเสริมแรงโดยให้คำชมเชยแก่นักเรียน รวมทั้งดูแลด้านการเรียนให้มีความรับผิดชอบ สนใจเรียน และติดตามจากผู้ปกครอง คุณครูที่เข้าสอนแต่ละวิชาซึ่งนักเรียนให้ความร่วมมือเป็นอย่างดีทำให้นักเรียนมีความกระตือรือร้นต่อการมาเรียนและการเรียนมากขึ้น ในการทำวิจัยครั้งปรากฏว่านักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 กลุ่ม 1-2แผนกวิชาช่างก่อสร้าง สาขา โยธาวิทยาลัยเทคนิคลพบุรี มีความเอาใจใส่ต่อการเรียนรับผิดชอบและสนใจเรียนมากขึ้น โดยสังเกตจากบรรยากาศการเรียนภายในห้องเรียนที่เอื้อต่อการเรียนรู้มีความตั้งใจเรียนมากขึ้น มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ไม่ขาดเรียนหรือมาสายทำงานที่ได้รับมอบหมาย และส่งงานตรงกำหนดเวลารู้จักช่วยเหลือซึ่งกันและกันด้วยความเต็มใจโดยดูจากการสังเกตการสัมภาษณ์ผลการเรียนและสรุปผลการเปรียบเทียบจากการตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับความมีวินัยความรับผิดชอบและความสนใจการเรียนของนักเรียน ดังนี้

ตาราง 3 แสดงความมีวินัย ความรับผิดชอบและความสนใจการเรียน ของนักเรียนชั้ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 กลุ่ม 1-2(ครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2)

ข้อ	รายการ	ครั้งที่ 1			ครั้งที่ 2		
		ทำเป็นประจำ	ทำเป็นบางครั้ง	ไม่เคยทำ	ทำเป็นประจำ	ทำเป็นบางครั้ง	ไม่เคยทำ
1	นักเรียนมักนำงานวิชาอื่นมาทำขณะที่กำลังเรียนวิชาหนึ่ง	76.74	13.96	9.30	9.30	37.21	53.49
2	นักเรียนพูดคุยและเล่นกับเพื่อนในขณะที่ครูสอน	69.77	25.58	4.65	13.95	46.51	39.54
3	นักเรียนส่งงานและการบ้านตรงเวลาที่ครูกำหนด	72.09	18.60	9.31	4.65	30.23	65.12
4	นักเรียนนอนหลับในห้องเรียนขณะชั่วโมงเรียน	58.14	25.58	16.28	0.00	4.65	95.35
5	นักเรียนไม่ทำการบ้านและลอกการบ้านเพื่อน	74.42	16.28	9.30	2.89	20.59	76.59

ข้อ	รายการ	ครั้งที่ 1			ครั้งที่ 2		
		ทำเป็นประจำ	ทำเป็นบางครั้ง	ไม่เคยทำ	ทำเป็นประจำ	ทำเป็นบางครั้ง	ไม่เคยทำ
6	นักเรียนทำผิดจะพยายามแก้ไขโดยไม่ท้อแท้	41.86	44.19	13.95	90.69	9.31	0.00
7	นักเรียนมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย	46.51	46.51	6.98	93.03	6.97	0.00
8	นักเรียนมาเรียนตรงเวลาและตั้งใจเรียน	44.19	51.16	4.65	90.70	9.30	0.00
9	นักเรียนใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์โดยการอ่านหนังสือ	41.89	46.57	11.54	79.06	20.94	0.00

จากแบบสอบถามนักเรียนเกี่ยวกับความมีวินัยและรับผิดชอบในห้องเรียน เมื่อนำผลสรุปของการ ตอบแบบสอบถามครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 พบว่านักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นปีที่ 1 กลุ่ม 1-2แผนกวิชาช่างก่อสร้าง สาขา โยธาวิทยาลัยเทคนิคลพบุรีมี ความกระตือรือร้น เอาใจใส่ต่อการเรียนและมีวินัยและความรับผิดชอบมากขึ้น จากตารางพบว่า ในการตอบ แบบสอบถามครั้งที่ 2 นักเรียนมีพฤติกรรมดังกล่าวมากกว่าครั้งที่ 1 หากพิจารณาในภาพรวมจะเห็นได้ว่าดีขึ้น อย่างเห็นได้ชัด คือ นักเรียน ไม่นำงานวิชาอื่นมาทำขณะที่กำลังเรียนวิชาหนึ่ง ไม่คุยและเล่นเพื่อนในขณะที่ครูสอนส่งงานและการบ้านตรงเวลาที่ครูกำหนด ไม่นอนหลับในห้องเรียนขณะชั่วโมงเรียน ทำการบ้านและไม่ ลอกการบ้านเพื่อน ทำผิดจะพยายามแก้ไขโดยไม่ท้อแท้ มีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย มาเรียน ตรงเวลาและตั้งใจเรียน รู้จักวางแผนและเตรียมพร้อมที่จะศึกษาต่อในมหาวิทยาลัย และใช้เวลาว่างให้เป็น ประโยชน์โดยการอ่านหนังสือ ทำให้นักเรียนสามารถปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนให้เป็นผู้มีวินัยและความ รับผิดชอบต่อหน้าที่และการเรียน ส่งผลให้การเรียนดีขึ้นและเป็นผู้ที่มีความสำเร็จในชีวิตตามจุดหมายที่ตั้งไว้

5.7 ข้อเสนอแนะ

5.7.1. ควรมีการติดตามอย่างใกล้ชิดและต่อเนื่อง ควรมีการติดตามอย่างต่อเนื่อง

5.7.2. ครู ผู้ปกครอง นักเรียนและผู้ที่เกี่ยวข้อง ควรร่วมมือกันแก้ไขและสะท้อนปัญหาต่างๆ ของนักเรียนทำให้นักเรียนมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและการเรียน

บรรณานุกรม

โยธิน คันสนยุทธ และคณะ, จิตวิทยา, กรุงเทพมหานคร: ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ, 381 หน้า 2533. จีรา ภาเต็งไตรรัตน์ และคณะ, จิตวิทยาทั่วไป, พิมพ์ครั้งที่ 4.กรุงเทพมหานค มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ 364 หน้า. 2533.

ฉันทนา ภาคบงกช และคณะ, การสำรวจคุณลักษณะทางวินัยที่พึงประสงค์ในสังคมไทย ,กรุงเทพมหานคร :สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. 2539

จุมพล หนิมพานิช และคณะ, จิตวิทยาทั่วไป, กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2542

ภัทราภร์ แก้วเกษการณ์ ,การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการเรียนให้มีวินัย และความรับผิดชอบ ของนักเรียนชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ปี การศึกษา 2564 ในรายวิชาเครื่องมือวัดไฟฟ้า วิทยาลัยเทคนิคท่หลวงซิเมนต์ไทยอนุสรณ์ ,32 หน้า.2564